

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 111/2026-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Generali Česká pojišťovna a.s.**, Spálená 75/16, Nové Město, Praha, Česká republika, konajúcej prostredníctvom Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, Lamačská cesta 3/A, Bratislava, zastúpenej SD LEGAL, s.r.o., Žriedlová 3, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 14Csp/13/2019-378 z 10. novembra 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Michalovce č. k. 14Csp/13/2019-378 z 10. novembra 2025 **bo lo p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Michalovce č. k. 14Csp/13/2019-378 z 10. novembra 2025 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Michalovce **je p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **824,72 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 111/2026-14 z 24. februára 2026 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu označeným v záhlaví. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd namietané uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom z 26. marca 2024 rozhodol vo veci samej a zároveň sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 23. marca 2025 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2CoCsp/28/2024 z 13. februára 2025.

3. O výške trov konania rozhodol okresný súd uznesením z 20. mája 2025 vydaným vyššou súdnou úradníčkou, ktorým žalovanú zaviazal povinnosťou nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 50,50 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 1 956,43 eur na účet právnej zástupkyne sťažovateľky, a to do 15 dní od doručenia uznesenia.

4. Žalovaná podala proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky sťažnosť, v ktorej namietala, že v prípade úkonu nahliadnutia do súdneho spisu 3. septembra 2019 ide o neúčelný úkon právnej služby, ktorý ani nemá podklad v § 13a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Nahliadnutie do súdneho spisu mohlo byť realizované aj prostredníctvom nahliadnutia do elektronického súdneho spisu, a preto je neúčelné a sťažovateľke zaň nemala byť priznaná náhrada trov konania. Sťažovateľke bola taktiež priznaná náhrada za stratu času za cestu z Košíc do Michaloviec a späť v trvaní šiestich polhodín. S poukazom na webové zdroje dĺžka jednej cesty neprevyšuje hodinu, a preto mala byť sťažovateľke priznaná náhrada za stratu času za štyri polhodiny. Žalovaná v ďalšom namietala nepreukázanie realizácie ciest motorovým vozidlom v tých prípadoch, keď sa na súdne pojednávanie dostavil advokátsky koncipient substitučeného splnomocneného zástupcu. Uviedla, že možno odôvodnene predpokladať, že v danom prípade na cestu nebolo použité motorové vozidlo OPEL CROSSLAND X, ale buď iné motorové vozidlo, prípadne iný spôsob prepravy. Žalovaná napadla aj nesprávnosť výroku v časti lehoty na úhradu trov konania, ktorá mala byť naviazaná na právoplatnosť rozhodnutia, a nie na doručenie rozhodnutia. Ďalším z dôvodov podanej sťažnosti bola zrejma neprimeranosť výšky náhrady trov konania, ktorá viac ako dvojnásobne prevyšovala istinu nároku (843,19 eur). Žalovaná žiadala uznesenie vydané vyššou súdnou úradníčkou zrušiť a priznať náhradu trov konania vo výške reflektujúcej jednotlivé dôvody podanej sťažnosti.

5. Okresný súd namietaným uznesením z 10. novembra 2025 vydaným sudcom zmenil uznesenie okresného súdu vydané vyššou súdnou úradníčkou tak, že žalovanú zaviazal povinnosťou nahradiť sťažovateľke trovy konania 50,50 eur a trovy právneho zastúpenia 1 392,52 eur na účet právnej zástupkyne sťažovateľky, a to do 15 dní od doručenia uznesenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23. decembra 2025.

6. V namietanom uznesení okresný súd posúdil sťažnosť žalovanej ako čiastočne dôvodnú, a to len v časti priznanej náhrady za stratu času za úkony, ktoré boli vykonané advokátskym koncipientom. Dospel k záveru, že koncipientovi neprináleží náhrada za stratu času podľa advokátskej tarify, pretože dostáva mzdu za výkon práce v pracovnom pomere. Ak sa teda pojednávania zúčastnil koncipient, advokátovi neprináleží náhrada za stratu času súvisiaca s touto cestou koncipienta, keďže advokát mohol medzitým vykonávať inú prácu. Náhrada za stratu času je výlučne viazaná na advokáta, pretože iba v prípade poskytovania právnej služby osobne advokátom je splnená podmienka existujúceho objektívneho dôvodu, pre ktorý nemôže poskytovať inú právnu službu. Vzhľadom na to nepriznal právnej zástupkyňi sťažovateľky náhradu za stratu času za pracovné cesty (zo sídla advokátskej kancelárie právnej zástupkyne sťažovateľky do sídla okresného súdu

a späť) na pojednávania, ktorých sa zúčastnil advokátsky koncipient (namiesto advokáta), a to 12. septembra 2019, 16. novembra 2023, 29. februára 2024, a za úkon nahliadnutia do spisu 3. septembra 2019 v celkovej výške 563,91 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažnostná argumentácia sťažovateľky je založená na tvrdení, že zo strany okresného súdu došlo k zjavne nesprávnemu a reštriktívnemu výkladu príslušných ustanovení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) a vyhlášky, pričom sa tak stalo bez náležitého odôvodnenia a vcelku odlišne od ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, ako aj ústavného súdu.

8. Problematika súvisiaca s tým, či sa má náhrada za stratu času viazať len na advokáta alebo aj na koncipienta, netvorila obsah podanej sťažnosti žalovanou, a teda sťažovateľka sa ani nemohla k danej otázke, resp. jej spornosti kvalifikovaným spôsobom vyjadriť v konaní pred okresným súdom, keďže nemohla objektívne vedieť, že súd túto domnelú problematiku s ohľadom na konštantnú judikatúru bude rozporovať a v konečnom dôsledku v namietanom uznesení, proti ktorému už nebol prípustný riadny opravný prostriedok, vyhodnotí tak, že tým poruší označené práva sťažovateľky.

9. Právnej zástupkyňi sťažovateľky prislúcha právo na náhradu uplatnených nákladov právneho zastúpenia bez ohľadu na to, či úkon vykonala sama alebo v zastúpení advokátskym koncipientom. Uvedené jednoznačne vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, ako napríklad z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžso/44/2015 z 28. septembra 2016. Sťažovateľka taktiež poukazuje na nález ústavného súdu v obdobnej veci sp. zn. III. ÚS 60/2023 z 11. mája 2023.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, vyjadrenie zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie sa k podanej ústavnej sťažnosti, ktorý v úvode zhrnul obsah namietaného uznesenia vydaného sudcom, ako aj predchádzajúceho mu uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom.

11. Vo vzťahu k nepriznaniu trov konania za účasť advokátskeho koncipienta na pojednávaniach vzhľadom na už ustálenú judikatúru, ako aj sťažovateľkou citovaný nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 60/2023 z 11. mája 2023 považuje ústavnú sťažnosť za dôvodnú.

12. Pokiaľ ide o nepriznanie náhrady za nahliadnutie do spisu, je potrebné prioritne vychádzať z toho, že vyhláška v § 13a medzi úkony právnej služby nezaradzuje aj nahliadnutie do spisu. Je však možné aplikovať § 13a ods. 5 citovanej vyhlášky, ak štúdium spisu je nevyhnutné vzhľadom na konkrétnu procesnú situáciu v prebiehajúcom spore a štúdium spisu je pre konanie nevyhnutné a účelné.

13. V posudzovanej veci zastáva názor, že nepriznanie tohto úkonu právnej služby bolo správne. Z obsahu spisu vyplýva, že 28. januára 2019 podala sťažovateľka žalobu proti žalovanej. Žaloba nebola podávaná právnu zástupkyňou sťažovateľky, ale samotnou sťažovateľkou. Vo veci bol 18. februára 2019 podľa návrhu sťažovateľky vydaný platobný rozkaz, proti ktorému bol podaný odpor, ktorý bol sťažovateľke zaslaný na vyjadrenie 15. apríla 2019 a táto sa k nemu vyjadrila 2. mája 2019. Dňa 27. júna 2019 určil zákonný sudca termín pojednávania na 12. september 2019. Po určení termínu pojednávania oznámila sťažovateľka 3. septembra 2019 prevzatie právneho zastúpenia advokátskou kanceláriou a v uvedený deň bola právna zástupkyňa sťažovateľky nahliadnuť do spisu. Sťažovateľka do uvedeného termínu disponovala všetkými informáciami, ktoré boli do 3. septembra 2019 v spise obsiahnuté, preto štúdium spisu nebolo nevyhnutné. Navyše pri prevzatí zastúpenia je prípadné nahliadnutie do spisu súčasťou odmeny za úkon právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky, teda za prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady s klientom. Z uvedeného dôvodu považuje ústavnú sťažnosť v tejto časti za nedôvodnú.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

14. Žalovaná ako zúčastnená osoba bola listom ústavného súdu z 27. februára 2026 upovedomená o podaní ústavnej sťažnosti, jej prijatí a bolo jej umožnené vyjadriť sa k prijatej ústavnej sťažnosti sťažovateľky, avšak zúčastnená osoba toto procesné oprávnenie nevyužila.

III.3. Replika sťažovateľky:

15. Vyjadrenie okresného súdu doručil ústavný súd sťažovateľke, ktorá vo svojom vyjadrení zo 14. apríla 2026 vo vzťahu k nepriznaniu trov konania za účasť advokátskeho koncipienta na úkonoch poukázala na dôvodnosť tejto námietky konštatovanú okresným súdom.

16. Vo vzťahu k nepriznaniu náhrady za úkon – nahliadnutie do spisu a naštudovanie spisu 3. septembra 2019 považuje za dôvodné priznať náhradu za stratu času aj za tento úkon, keďže miesto výkonu advokáta sťažovateľky sú Košice a vec sa prejednávala v Michalovciach. Bolo dôvodné pri začatí poskytovania právnej služby vec riadne preštudovať a prevziať, čo je možné jedine aj fyzickým nahliadnutím do spisu na okresnom súde. Skutočnosť, že pri prevzatí zastúpenia je prípadné nahliadnutie do spisu súčasťou odmeny za úkon právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky, teda za prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, pritom nerozporuje. Uvedené však neznamená, že strana sporu nemá nárok na náhradu straty času za čas strávený cestou z miesta sídla advokáta do sídla súdu a späť pri poskytnutí tejto právnej služby. Sporným teda nie je, či má sťažovateľka nárok na osobitnú náhradu za úkon právnej služby (preštudovanie spisu), ale či má nárok na náhradu za stratu času z Košíc do Michaloviec a späť. Podľa sťažovateľky neexistuje logický dôvod, pre ktorý by sťažovateľke aj tento nárok nemal byť v prípade úspechu v konaní priznaný.

17. Ústavný súd v zmysle § 58 ods. 3 prvej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že na základe podaní účastníkov je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

18. Sťažovateľka je presvedčená, že namietaným uznesením, ktorým bolo rozhodnuté, že právna zástupkyňa sťažovateľky nemá nárok na náhradu za stratu času za pracovné cesty, ktorých sa nezúčastnil advokát, ale „iba“ advokátsky koncipient, došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Namietané uznesenie nemá oporu v platných právnych predpisoch, je arbitrárne, nepreskúmateľné, rozporné s konštantou rozhodovacou praxou všeobecných súdov bez náležitého odôvodnenia, a teda aj nezákonné, nesprávne a pre sťažovateľku prekvapivé.

19. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02).

20. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu.

21. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (I. ÚS 198/07, II. ÚS 272/08). Rozhodovanie o trovách konania je integračnou súčasťou občianskeho súdneho konania (I. ÚS 119/2012, I. ÚS 629/2016, I. ÚS 233/2017). V rámci tohto rozhodovania však v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť (IV. ÚS 248/08, III. ÚS 48/2013, II. ÚS 364/2014).

22. Ústavný súd vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania ďalej judikoval, že k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť postupom všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výrokom o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

23. Skutočnosť, že ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba výnimočne, však neznamená, že takýmito rozhodnutiami by nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľov, ktorí sa v tejto súvislosti na ústavný súd obrátia. Ústavný súd už v minulosti rozhodol

o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, a to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018, IV. ÚS 431/2018), ako aj v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010).

24. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 209/04).

25. Sťažovateľka tvrdí, že okresný súd nepostupoval správne, ak jej nepriznal náhradu za stratu času za pracovné cesty, ktorých sa zúčastnil namiesto advokáta advokátsky koncipient, s odôvodnením, že náhrada za stratu času je výlučne viazaná na advokáta, pretože iba v prípade poskytovania právnej služby osobne advokátom je splnená podmienka existujúceho objektívneho dôvodu, pre ktorý nemôže poskytovať inú právnu službu. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 60/2023 z 11. mája 2023 a judikatúru všeobecných súdov.

26. V kontexte uvedeného nevidí ústavný súd dôvod odkloniť sa od záveru, ku ktorému dospel v náleze sp. zn. III. ÚS 60/2023, ktorý je plne aplikateľný aj na vec sťažovateľky. Paradoxne z uvedeného nálezu cituje v bode 23 aj okresný súd v namietanom uznesení, avšak so záverom (v bode 24 namietaného uznesenia), ktorý je v protiklade s tým, ku ktorému dospel ústavný súd. Ústavný súd v predmetnom náleze poukázal na dovtedajšiu nejednotnosť výkladu príslušných ustanovení zákona o advokácii a vyhlášky pri riešení právnej otázky, či možno priznať advokátovi náhradu za stratu času aj v prípade, ak sa procesných úkonov zúčastnil ním substitučne poverený advokátsky koncipient. V závere konštatoval, že nepovažuje «reštriktívny výklad príslušných ustanovení zákona o advokácii a vyhlášky zo strany okresného súdu za správny, keďže z nich explicitne nevyplýva žiadna výnimka upravujúca vylúčenie nároku advokáta na náhradu za stratu času s poukazom na vykonanie úkonov právnej služby povereným advokátskym koncipientom. K uvedenému tiež možno poukázať aj na závery odbornej literatúry, podľa ktorej „Z povahy náhrady za stratu času vyplýva, že prináleží advokátovi bez obmedzenia aj v prípade, ak je úkon právnej služby realizovaný advokátskym koncipientom, ktorého zamestnáva. Samotný pracovný pomer advokátskeho koncipienta nebráni aplikácii tohto ustanovenia, rovnako ako nebráni aplikácii ustanovení o tarifnej odmene advokáta za úkony právnej služby uskutočnené advokátskym koncipientom. Podstatou náhrady za stratu času je paušalizovaná kompenzácia produktívnej časovej jednotky, ktorú by inak mohol advokát využiť na odplatné poskytovanie právnych služieb (podnikanie), avšak vzhľadom na reálnu nevyhnutnosť ju musel venovať cestovaniu. V tejto súvislosti nie je dôvodné rozlišovať medzi cestovaním advokáta a advokátskeho koncipienta, keďže v súlade so zákonom o advokácii a advokátskou tarifou mohol čas strávený cestovaním využiť na efektívne poskytovanie právnych služieb klientom advokáta aj ním poverený koncipient.“ (FIAČAN, I., KEREČMAN, P., BARICOVÁ, J., HELLENBART, V., SEDLAČKO, F. a kol. Vyhláška o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (advokátska tarifa).

Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2015, str. 180)». Z uvedeného nevyhnutne vyplýva záver, že priznanie nároku advokátovi na náhradu za stratu času za vykonanie úkonov právnej služby ním povereným advokátskym koncipientom je možné. Vo veci sťažovateľky pritom ide o priznanie tejto náhrady za účasť na zmienených troch pojednávaniach, ako aj za úkon právnej služby nahliadnutia do spisu 3. septembra 2019, ktorý, ako vyplýva z bodu 17 namietaného uznesenia, bol sťažovateľke priznaný ako vykonaný účelne a bol jej zaň priznaný aj režijný paušál a cestovné okrem už teda zmienenej náhrady za stratu času.

27. Ústavný súd na svojom skoršom závere zotrúva a v predmetnej veci nevidí dôvod sa od neho odkloniť. Z toho dôvodu v okolnostiach posudzovanej veci dospel ústavný súd k záveru, že postupom okresného súdu, ktorý bol zavŕšený vydaním namietaného uznesenia, ktoré tento skorší nález ústavného súdu reflektovalo, avšak bez vyvodenia správneho právneho záveru, došlo k neprípustnému zásahu do základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj do práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v miere dosahujúcej ústavnoprávnu intenzitu (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

28. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

28.1. V zmysle § 133 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, v náleze uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody. Ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa.

29. V danom prípade bolo potrebné vysloviť porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v ďalšom tak zrušiť namietané uznesenie okresného súdu z 10. novembra 2025 a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. V ďalšom konaní je okresný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 druhá veta zákona o ústavnom súde) pri opätovnom rozhodovaní o sťažnosti žalovanej proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky, rešpektujúc pritom obsah a zmysel práv, ktorých porušenie bolo ústavným súdom zistené. Okresný súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde), ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde; bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

V.

Trovy konania

30. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

31. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky. Úhradu trov konania ústavný súd priznal sťažovateľke v rozsahu za dva úkony právnej služby, a to

prevzatie a prípravu zastúpenia v roku 2026 a podanie ústavnej sťažnosti v roku 2026. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2026 predstavuje sumu 396,50 eur a režijný paušál v roku 2026 sumu 15,86 eur. Ústavný súd teda sťažovateľke priznal náhradu za dva úkony právnej služby vo výške 824,72 eur (bod 3 výroku tohto rozhodnutia).

32. Náhradu za tretí úkon právnej služby – repliku sťažovateľky doručení ústavnému súdu 15. apríla 2026 ústavný súd sťažovateľke nepriznal, pretože jej obsah nepovažoval za taký, ktorý by prispel k bližšiemu objasneniu posudzovanej veci.

33. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

34. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2026

Libor Duľa
predseda senátu